

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1620/22

לפני: כבוד השופטת י' וילנר
כבוד השופט י' כשר
כבוד השופטת ר' רונן

העותרת: פלונית

נגד

המשיבים: 1. פרקליטות המדינה
2. אלירן לוי
3. הוועד המרכזי – לשכת עורכי הדין בישראל

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: ט"ז בטבת התשפ"ג (09.01.2023)

בשם העותרת: עו"ד רוני אלוני סדובניק; עו"ד נחום סדובניק
בשם המשיבה 1: עו"ד מיטל בוכמן-שינדל; עו"ד יעל מורג יקו-אל
בשם המשיב 2: עו"ד תמי אולמן
בשם המשיב 3: עו"ד מירית שלו; עו"ד גל קלאוזנר

פסק-דין

השופט י' כשר:

1. עיקר עניינה של העתירה דנן הוא בהליך הגישור הפלילי שנערך בין המשיבה 1 (להלן: המדינה) למשיב 2, אשר הואשם בביצוע עבירות מין בעותרת. טענות העתירה מופנות כנגד עצם קיומם של הליכי גישור פלילי, כנגד נוהל נשיאת בית המשפט העליון להסדרת הליכי הגישור הפלילי וכן כנגד האופן בו נוהל הליך הגישור הפלילי בנסיבות המקרה דנן ותוצאותיו. אגב כך נטענו גם טענות במישורים אחרים.

רקע הדברים

2. כנגד המשיב 2 (להלן, גם: הנאשם), הוגש, ביום 9.8.2021, לבית המשפט המחוזי בנצרת, כתב אישום (תפח"ע 19264-08-21).

על פי עובדות כתב האישום, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום (בשנת 2021), הנאשם היה בן זוגה של אם העותרת (להלן: האם) מזה כשלוש שנים, והשניים התגוררו יחדיו ויחד עם העותרת (קטינה ילידת שנת 2011).

בכתב האישום, בנוסח בו הוגש, יוחסו לנאשם מספר מקרים של ביצוע מעשים מגונים בעותרת: עבירות של מעשים מגונים בקטינה בת משפחה ללא הסכמתה (שני מקרים), לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בנסיבות המנויות בסעיפים 348(ב), 345(ב)(1), ו-345(א)(1) לחוק; וכך עבירות של מעשים מגונים בקטינה בת משפחה תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו היא שרויה, או מצב אחר המונע ממנה לתת הסכמה חופשית (שני מקרים), לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, בנסיבות המנויות בסעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(4) לחוק העונשין.

הנאשם נעצר ביום 26.7.2021, ומאותה עת שהה במעצר מאחורי סורג וברית. המאשימה הגישה בקשה למעצר הנאשם עד לתום ההליכים (מ"ת 19245-08-21), אך כפי שיבואר להלן, ההליך העיקרי הסתיים באישור הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, טרם ניתנה החלטה סופית בתיק המעצרים, ובעקבות הליך גישור פלילי שנוהל ביניהם.

3. ביום 27.10.2021 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בנצרת, בפני הרכב השופטים הדן בתיק העיקרי (תפח"ע 19264-08-21; השופטים א' הלמן (ס"נ), י' שטרית ו-ס' דבור). במהלך הדיון הציע בית המשפט לצדדים להפנות את התיק לגישור, בפני השופט א' קולה (ס"נ) (להלן: השופט המגשר או השופט קולה). יחד עם זאת הוחלט כי ההליך בתיק העיקרי יימשך כסדרו.

4. בין ב"כ המאשימה וב"כ הנאשם התקיימו מספר ישיבות גישור (ביום 27.10.2021, ביום 28.10.2021, וביום 1.11.2021). בישיבה ביום 1.11.2021, הגיעו הצדדים להסכמה על מתווה להסדר טיעון: יוגש כתב אישום מתוקן שיכלול עבירת "תקיפה סתם" לפי סעיף 379 לחוק העונשין (שני מקרים), והנאשם יודה במיוחס לו; במישור גזר הדין, יוטל על הנאשם עונש מאסר השווה לתקופה שריצה עד אז במעצר עד תום ההליכים (תקופה של שלושה חודשים וחצי), מאסר על תנאי, ופיצוי לעותרת. במהלך ישיבה זו, נפגש השופט המגשר, בלשכתו, עם האם וב"כ העותרת דאז (בנוכחות נציגה מהפרקליטות), ובמסגרת זו הבהיר להם את דבר המתווה המוצע.

5. בסיום הדיון בישיבת הגישור הודיעו הצדדים כי נדרשת להם שהות של מספר ימים טרם תינתן עמדתם הסופית למתווה שהוצע. זאת, בין היתר, על מנת לאפשר לאם למצות את זכותה להיפגש עם פרקליטת המחוז ולהביע עמדתה בהתאם לסעיף 17(ג) לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (להלן: חוק זכויות נפגעי עבירה או החוק). פגישה כאמור התקיימה ביום 8.11.2021, ובמסגרתה הבהירה האם את התנגדותה למתווה המוצע.

על אף התנגדות האם, ולנוכח מכלול השיקולים (ובמרכזם השקפתם של האמונים על הטיפול בתיק בפרקליטות בדבר הקשיים הראייתיים בתיק והשלכותיהם על סיכויי ההרשעה), הוחלט כי יש מקום לקבל את המתווה שהוצע להסדר טיעון.

6. ביום 10.11.2021, התקיים דיון בפני הרכב בית המשפט הדין בתיק העיקרי, במהלכו הציגו הצדדים את הסדר הטיעון המוסכם. בית המשפט קיבל את הסדר הטיעון והעונש המוסכם, הרשיע את הנאשם על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן, וגזר עליו את העונשים שהוסכמו בהסדר הטיעון: שלושה חודשים וחצי מאסר בפועל שיימנו מיום מעצרו (26.7.2021), כך שלא נותרה לנאשם תקופת מאסר לריצוי; מאסר על תנאי; פיצוי לעותרת בסך של 5,000 ש"ח (להלן: פסק הדין).

האם הגישה, בשם העותרת, ערעור פלילי על פסק הדין לבית משפט זה, אשר נמחק על הסף בפסק דינה של הרשמת ש' עבדיאן, משנקבע כי למערערת, כנפגעת עבירה, אין זכות בדין לערער על פסק הדין (ע"פ 8351/21 פלונית נ' מדינת ישראל (2.2.2022)).

7. לאחר מתן פסק הדין בערכאה הדיונית, העותרת הגישה מספר בקשות, בהן בקשה לפתיחת הדלתות בהליך הפלילי, ובקשות לקבלת חומרי התיק הפלילי לרבות חומרי החקירה. מבלי להידרש לכלל הבקשות וההליכים, יצוין כי הוחלט בהם כדלקמן: ניתן צו המאפשר את העברת כתב האישום המתוקן, הכרעת הדין וגזר הדין, לעיון העותרת; הותר עיון העותרת ביתר מסמכי תיק בית המשפט (כתב האישום המקורי והפרוטוקולים), תוך שנאסר על פרסום כל פרט שעלול להביא לזיהוי העותרת; נדחתה בקשת העותרת לקבלת חומרי החקירה מן הטעם שאלו לא הוגשו כראיות בהליך הפלילי ולכן הם אינם מהווים חלק מתיק בית המשפט – תוך שהעותרת הופנתה לקבוע בהקשר זה בהנחיית פרקליט המדינה מספר 14.8 "בקשה מצד גורמים שונים לעיין במידע המצוי בתיק חקירה" (לפירוט ראו החלטת בית המשפט המחוזי מיום 16.12.2021).

8. ביום 6.3.2022 הוגשה העתירה דנן.

טענות העתירה

9. בעתירה, כמו גם בדיון שנערך בפנינו, הועלו שלל טענות אשר תוקפות את ההליך ברבדים שונים, ואשר מצדיקות, לשיטת העותרת, את ביטול פסק הדין. מכיוון שטענות העתירה רבות הן, מצאתי לנכון להציג בשלב זה את טענות העתירה בתמצית, ובלא להתעכב על כל טענה וטענה.

בכללם של דברים, העותרת מבקשת להביא לביטול פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ובכלל זאת לביטול הסדר הטיעון שעמד ביסודו.

בעתירה מועלות טענות נגד הליך הגישור הפלילי בשני מישורים: במישור האחד – טענות נגד הפרקטיקה של הליך גישור פלילי באופן עקרוני; במישור השני – טענות פרטניות נגד הליך הגישור שהתבצע במקרה דנן.

כמו כן, טוענת העותרת כי הן במסגרת הגישור הפלילי והן במסגרת ההליך המשפטי, נשללו ממנה מגוון זכויות דיוניות המוקנות לה בדין, לטענתה, בעיקר מכוח חוק זכויות נפגעי עבירה וכן מכוח סעיף 143א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החס"ד"פ). לעניין זה, מוסיפה העותרת לטעון כי קמה לה זכות ערעור בנסיבות העניין – ובמסגרת זו מלינה היא למעשה על פסק הדין ב-ע"פ 8351/21, בו נמחק הערעור הפלילי שהגישה (הגם שלא מימשה את זכותה לערער על פסק דינה של רשמת בית המשפט).

לגופם של דברים, העותרת טוענת כי בהליך הפלילי לא נערכה בחינה שיפוטית של דיות הראיות, משקלן וקבילותן; וכי בחינה כזו מחייבת את המסקנה שמכלול הראיות בתיק מספיק להרשעת הנאשם באישום כפי שהוגש במקורו לבית המשפט.

עוד מעלה העותרת טענות לניגוד עניינים בו היו מצויים, לטענתה, השופט המגשר (השופט א' קולה), וראש בית-הדין (השופט א' הלמן), בשל כך שהיו מועמדים לקידום בעת ניהול ההליך הפלילי מושא עתירה זו. טענת העותרת לעניין זה היא כי קידומם של השופטים כאמור, היה תלוי במידה רבה בהמלצת לשכת עורכי הדין; בעוד ב"כ הנאשם (עו"ד תמי אולמן) כיהנה באותה העת, ועודנה מכהנת, כראש ועד מחוז חיפה בלשכת עורכי הדין, ועל כן הייתה בעלת השפעה על מתן ההמלצה כאמור.

טענות המשיבה 1 – פרקליטות המדינה

10. המדינה טוענת כי דין העתירה להידחות. זאת, על יסוד ההלכה שלפיה לרשויות התביעה נתון שיקול דעת רחב בכל הנוגע להעמדה לדין ולניהול הליך פלילי, לרבות החלטה על פנייה להליך גישור פלילי ועריכת הסדר טיעון בעניינו של נאשם; והתערבות בשיקול דעת כאמור תהא שמורה למקרים חריגים בלבד.

ביישום לנסיבות העניין, נטען כי ההחלטה להגיע להסדר טיעון בנסיבות דנן הייתה סבירה, התקבלה על יסוד מכלול השיקולים הצריכים לעניין, והוכרעה על בסיס הקשיים הראייתיים בתיק – ועל כן אינה מקימה עילה להתערבות.

11. המדינה מוסיפה וטוענת כי בעתירה דנן מבוקש, למעשה, לבטל פסק דין חלוט שניתן בהליך הפלילי ולפתוח מחדש את ההליך הפלילי כולו – סעד קיצוני השמור, כפי שנפסק בבית משפט זה, למקרים חריגים במיוחד, ואשר המקרה דנן אינו נמנה עליהם.

12. עוד טוענת המדינה כי במקרה דנן לא נפל כל פגם באופן ניהול הליך הגישור או בהחלטה להגיע להסדר טיעון, וכי כל זכויותיה של העותרת קוימו כנדרש על פי החוק. בכלל זאת, נטען כי ניתנה לעותרת הזכות להביע עמדתה באשר להסדר הטיעון לפי סעיף 17 לחוק זכויות נפגעי עבירה.

13. לעניין טענתה העקרונית של העותרת בדבר אי-חוקיות הליך הגישור הפלילי בכללותו, טוענת המדינה כך: "הליך הגישור הפלילי מבוצע כדין בהתאם לסמכות המסורה לבתי המשפט לפי סעיף 143 לחוק ובהתאם לפסיקתו של בית משפט זה, ואין כל עילה להורות לתביעה ולבתי המשפט לחדול מפרקטיקה זו, כפי שמבקשת העותרת בעתירה".

14. באשר לטענה הדיונית כי קמה לעותרת זכות ערעור על פסק הדין – המדינה טוענת כי מדובר בניסיון לערער על פסק הדין שניתן ב-ע"פ 8351/21, והלכה היא כי בית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על הכרעות בית המשפט בערעורים פליליים. לגופם של דברים, שבה המדינה על עמדתה כי לנפגע עבירה אין זכות מוקנית בדין להגיש ערעור על פסק דין שניתן בהליך פלילי, מכיוון שהוא אינו צד להליך במסגרתו ניתן פסק הדין.

15. למען שלמות התמונה, יצוין כי לעתירה צורפה כמשיבה גם ועדת חוקה חוק ומשפט בכנסת. במהלך הדיון שנערך בפנינו ביום 9.1.2023, החלטנו על מחיקת העתירה כנגדה.

טענות המשיב 2 – הנאשם

16. הנאשם טוען שלל טענות, אשר מצדיקות, לטענתו, את דחיית העתירה על הסף: היעדר עילה להתערבות; שיהוי; אי-צירוף הרכב בית המשפט המחוזי והשופט המגשר כצדדים לעתירה; אי-צירוף תצהיר.

17. לצד זאת, הנאשם סבור כי דין העתירה להידחות גם לגופה; ולעניין זה, בעיקרם של דברים, מצטרף הוא לטענות המדינה, כפי שפורטו לעיל.

טענות המשיבה 3 – לשכת עורכי הדין

18. המשיבה 3 (להלן: לשכת עורכי הדין) צורפה כצד לעתירה בשל הטענות לניגוד עניינים של השופט קולה (השופט המגשר), ושל ראש הרכב בית-הדין המחוזי, השופט הלמן. כפי שצוין לעיל, טענתה זו של העותרת התבססה על ההנחה שב"כ הנאשם מעורבת במתן המלצה בעניין קידום השופטים הנזכרים, מתוקף תפקידה כיו"ר ועד מחוז חיפה בלשכת עורכי הדין.

לטענת לשכת עורכי הדין, אין כל בסיס עובדתי לטענת העותרת. לשכת עורכי הדין מבהירה כי על פי דין, ועד מחוז של לשכת עורכי הדין נדרש למסור חוות דעת ביחס למועמדים אשר מבקשים להתמנות כשופטים באותו המחוז (סעיף 9(5)(א) לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984 (להלן: כללי השפיטה (הוועדה לבחירת שופטים)). מכיוון שהמינויים הנטענים בעתירה הם לבית המשפט העליון (השופט קולה) ולנשיאות בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט הלמן) – הרי שלא נדרשת חוות דעת מטעם ועד מחוז לשכת עורכי הדין. עוד צוין כי מבחינה עובדתית, השופט קולה כלל לא היה מועמד למינוי לבית המשפט העליון בעת קיום הגישור הפלילי מושא ההליך דנן. די באמור, לטענת לשכת עורכי הדין, כדי לדחות את טענות העתירה לעניין זה.

לצד זאת, ובבחינת למעלה מן הצורך, לשכת עורכי הדין מוסיפה כי, לעמדתה, אין כל בסיס משפטי לטענה לניגוד עניינים אף לו העובדות היו כנטען על ידי העותרת. לעניין זה נטען כי קיים בחוק הסדר ספציפי אשר אוסר על עורכי דין החברים בוועדה לבחירת שופטים, ועליהם בלבד, לייצג בערכאות (סעיף 53א לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן: חוק לשכת עורכי הדין)); וכי יש בכך כדי לשקף את הגבול שהציב המחוקק לחשש מפני ניגוד עניינים בהקשר הנדון. על כן, טוענת לשכת עורכי הדין, אין מקום להרחיב את האיסור האמור ולהחילו גם על גורמים נוספים בלשכה.

דיון והכרעה

רקע נורמטיבי – הליך גישור פלילי

19. מוסד הגישור הפלילי התפתח בחיי המעשה, ומקורו ב-"פיילוט" שהחל בבתי המשפט המחוזיים בשנת 2002. פרקטיקת הגישור הפלילי כוללת: "הידברות בין המאשימה (המדינה) לבין הנאשם, בתיווכו של המגשר, במטרה לצמצם את הפערים לקראת גיבוש הסדר טיעון" (ע"פ 8417/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (23.4.2014) (להלן: ע"פ 8417/13)). הטמעת הליך הגישור הפלילי בערכאות הדיוניות נועדה להביא לחיסכון בזמן שיפוטי והקלה על העומס.

לאחר שהליך הגישור הפלילי החל להשתרש בפרקטיקה הנוהגת, קמה מחלוקת לגבי עיגונו בחקיקה (ראו את המחלוקת שקמה בין השופט נ' הנדל והנשיא א' גרוניס ב-ע"פ 8417/13; וכן ראו: עמי קובו "הגישור הפלילי" המשפט כד 301 (2018)). נראה כי מחלוקת זו הוכרעה ב-ע"פ 8360/19 זיטמן נ' מדינת ישראל (18.3.2020). בעניין זה אומצה הדעה כי מקור הסמכות הנורמטיבית להליך הגישור הפלילי הוא סעיף 143 לחסד"פ, אשר עוסק בדיון מקדמי בהליכים פליליים, והתווסף לחוק בתיקון משנת 2006 (חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 48), התשס"ו-2006, ס"ח 390).

ב-ע"פ 8417/13 עמד השופט נ' הנדל על המאפיינים העיקריים של הליך הגישור הפלילי:

"לגישור הפלילי ישנם מספר מאפיינים יסודיים, הקשורים זה בזה, והם משותפים לבתי המשפט השונים: ראשית, ההשתתפות בהליך מותנית בהסכמת שני הצדדים. שנית, קיימת הפרדה בין הגישור לבין יתר ההליכים בתיק העיקרי. המשמעות היא שכל עוד לא גובש הסדר טיעון – נותר תוכנו של הגישור חסוי מפני המותב שידון בתיק העיקרי. שלישית, הגישור הפלילי איננו כפוף לסדרי הדין. למשל, הצדדים יכולים להתבטא במהלכו באופן חופשי, ואין הכרח לנהל פרוטוקול. רביעית, המגשר הינו על פי רוב שופט מכהן או שופט בדימוס (השוו: סעיף 79 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 ביחס לגישור אזרחי). חמישית, ובהמשך לאמור, כלל הוא שהשופט המגשר איננו זה שידון בהליך אם הוא יתנהל בדרך הרגילה." (ע"פ 8417/13, פסקה 5; ההפניות הושמטו – י" כ).

20. בשנת 2021 התפרסם נוהל נשיאת בית המשפט העליון 21-2 "גישור פלילי בבתי המשפט" (19.5.2021), ובגדרו נקבעו סדרי עבודה אחידים בהליכי גישור פלילי (להלן: נוהל הנשיאה). במסגרת נוהל הנשיאה עוגנו עקרונות כלליים של הגישור הפלילי, אשר חלקם נמנו גם ב-ע"פ 8417/13, ובהם: ההכרח בהסכמת הצדדים כי התיק יועבר לגישור (סעיף 8); הפרדה מלאה בין הליך הגישור להליך העיקרי (סעיף 9); חובת ייצוג ונוכחות הנאשם בהליך הגישור (סעיף 10); אי-כפיפות לסדרי דין וראיות (סעיף 16); ניהול הליך הגישור בדלתיים סגורות ועריכת פרוטוקול (סעיף 17); ועוד.

גישור פלילי – האמנם חלופה ו-"מסלול עוקף" לעסקאות טיעון?

21. לב ליבה של עתירה זו מצוי בטענה כי הליך הגישור הפלילי הינו "חלופה" או "מסלול עוקף" למסלול המוכר של עסקאות טיעון וכי אגב כך הינו פוגע בזכויות המוקנות לנפגעי עבירה בכל הנוגע לעסקאות טיעון.

כפי שיבואר להלן, טענה זו מבוססת על הנחה עובדתית / משפטית חסרת אחיזה במציאות.

22. פשוטו של דבר: הגישור הפלילי איננו הליך חלופי להסדר טיעון (וממילא, גם לא "מסלול עוקף" להסדר טיעון). הגישור הפלילי מהווה כלי, שלב מקדמי, בדרך להשגת הסדר טיעון. יתר על כן, מטרתו של הגישור הפלילי ותוצאתו, ככל שהוא צולח, הוא הסדר הטיעון.

כך, למשל, מוגדר הליך הגישור הפלילי בסעיף 1 לנוהל הנשיאה:

"גישור פלילי הוא הליך שבו מתקיים דיון לפני שופט מגשר, שאיננו השופט אשר שומע את ההליך העיקרי, ובמסגרתו הצדדים מנסים להגיע להסדר טיעון מוסכם, בסיוע בית המשפט, מבלי שיש לבית המשפט סמכות להכריע את הדין" (ההדגשה הוספה – י' כ').

הדברים נתמכים אף באמור בסעיפים 17, 18 ו-20 לנוהל הנשיאה, מהם ניתן ללמוד כי מטרתו של הגישור הפלילי הוא גיבושו של הסדר טיעון.

כך גם ביישום לענייננו אנו: לאחר תום הליך הגישור הפלילי בין המאשימה לנאשם, הובא הסדר הטיעון המוסכם בין הצדדים לאישורו של בית המשפט. ההסכמות אשר גובשו בגישור הפלילי הוצגו לבית המשפט המחוזי כהסדר טיעון בבקשה שהוגשה ביום 9.11.2021; וכך גם נטען בפני בית המשפט בדיון שנערך למחרת היום, אשר בסופו אושר הסדר הטיעון וניתן פסק הדין. גם בית המשפט המחוזי, במסגרת גזר הדין, מתייחס להסדר הטיעון כאמור.

23. הליך הגישור הפלילי מחליף, למעשה, את השלב שבו נציגי הפרקליטות והנאשם נושאים ונותנים ביניהם, לקראת גיבושו של הסדר טיעון בלא מעורבותו של מגשר. הגישור הפלילי הוא, כאמור, כלי הנועד לסייע לצדדים – המאשימה והנאשם – להגיע להסכמה על הסדר טיעון, במסגרתו מעורב גם גורם שלישי נייטרלי (השופט המגשר). הליך הגישור אינו אפוא ה-"חלופה" להסדר הטיעון אלא, במידה מסוימת, "חלופה" לניהול המו"מ ישירות בין המאשימה ולנאשם (ובלא מעורבות צד ג'), בניסיון להגיע להסכמה על הסדר הטיעון.

24. אכן, חוק זכויות נפגעי עבירה מקנה לנפגע העבירה זכויות מסוימות מקום בו מתגבש הסדר טיעון עם נאשם. בפרט, סעיף 17 לחוק זה מקנה לנפגע העבירה זכות להביע עמדה בפני הפרקליטות לפני קבלת החלטה בעניין. החוק אינו מקנה לנפגע

העבירה, לעומת זאת, זכות להיות נוכח בישיבות המשא-ומתן לגיבוש הסדר הטיעון. מכאן שאין בעצם ניהול מו"מ בין הפרקליטות לנאשם לקראת גיבוש הסדר הטיעון משום פגיעה בזכות כלשהי המוקנית לנפגע העבירה על פי חוק. ברי – מקום בו החוק אינו מקנה לנפגע העבירה זכות להשתתף בפגישות מו"מ בין הפרקליטות לבין ב"כ הנאשם, אין הוא מקנה זכות כאמור להשתתף בישיבות הגישור הפלילי.

25. ודוק: הזכויות המוקנות לנפגע עבירה כאשר מתגבש הסדר הטיעון – נותרות בעינן, גם אם הסדר הטיעון גובש באמצעות הליך גישור פלילי. ככל שהליך הגישור הפלילי מביא להבשלת הסדר הטיעון בין הנאשם למדינה – עומדות לנפגע העבירה הזכויות המוקנות לו בחוק (ראו לעניין זה סעיף 143א(ז) לחסד"פ וסעיף 17(ד) לחוק זכויות נפגעי עבירה). בכלל זאת, מוקנית לנפגע העבירה הזכות להיות נוכח בדיון בבקשה לאישור הסדר הטיעון בבית המשפט, גם אם נערך בדלתיים סגורות (סעיף 15 לחוק זכויות נפגעי עבירה), והזכות להביע עמדה לעניין הסדר הטיעון המתגבש לפני קבלת החלטה סופית בעניין (סעיף 17 לחוק זכויות נפגעי עבירה).

הדבר אף נכתב במפורש בסעיף 20 לנוהל הנשיאה, לאמור: "אין באמור כדי לגרוע מהוראת סעיף 17 לחוק זכויות נפגעי עבירה או מזכות נפגע עבירה להיות נוכח בדיון ממועד הצגת הסדר הטיעון בהתאם לכל דין."

26. באופן יותר ספציפי, טענתה המרכזית של העותרת הינה שלנפגע העבירה מוקנית, כביכול, הזכות להיות צד לגיבוש הסדר הטיעון, כי לכן מוקנית לנפגע העבירה גם הזכות להשתתף בישיבות הגישור כצד להליך לכל דבר ועניין וכי נוהל הנשיאה והפרקטיקה הנוהגת שוללים מנפגע העבירה את זכותו דלעיל.

עיון בסעיף 17 לחוק זכויות נפגעי עבירה מגלה כי גם טענה זו הינה נעדרת

בסיס:

"17. (א) נפגע עבירה מין או אלימות חמורה שקיבל הודעה לפי סעיף 8(ג)(2) על האפשרות שהתביעה תגיע להסדר טיעון עם הנאשם או על פרטיו של הסדר טיעון המתגבש עם הנאשם או שהתביעה תגיע להסדר לסגירת תיק עם החשוד או על פרטיו של הסדר לסגירת תיק המתגבש עם החשוד או על האפשרות שעניינו של הנאשם יועבר לבית משפט קהילתי, זכאי שתיונתן לו הזדמנות להביע את עמדתו לפני התובע, לפני קבלת החלטה בעניין. [...]"

(ג) נפגע עבירה מין או אלימות חמורה המפורטת בתוספת ראשונה ב', שקיבל הודעה לפי סעיף 8(ג)(2) על פרטיו של הסדר טיעון שהתגבש עם הנאשם או על פרטיו של הסדר לסגירת תיק שמתגבש עם החשוד, זכאי להביע

את עמדתו לעניין הסדר הטיעון או ההסדר לסגירת תיק, לפי העניין, לפני הגורם המאשר, בעל פה או בכתב, על פי בחירתו, טרם קבלת ההחלטה על הסדר הטיעון או על ההסדר לסגירת תיק, לפי העניין; בסעיף קטן זה, "גורם מאשר" – פרקליט מחוז או ממונה בכיר בפרקליטות שפרקליט המחוז הסמיכו לעניין זה.

(ד) בדיון לגבי כתב אישום בעבירה מין או אלימות חמורה, שבו מציג התובע לפני בית המשפט הסדר טיעון שאליו הגיע עם הנאשם, יברר בית המשפט האם קוימו הוראות חוק זה לעניין זכויותיו של נפגע עבירה מין או אלימות חמורה לפי סעיף זה, לרבות האם הובאו פרטיו של הסדר הטיעון המוצג לפניו, כאמור בסעיף זה, לפני נפגע עבירה כאמור.

[...]

(ה) הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג) יחולו, אלא אם כן קבע פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות במשטרה, לפי העניין, כי יש בכך כדי לפגוע באופן ממשי בניהול ההליך. (ההדגשות הוספו – י' כ').

כעולה מהוראות החוק, לנפגע העבירה לא מוקנית הזכות להשתתף בישיבות המו"מ בין הפרקליטות לבין ב"כ הנאשם (כאשר אלו מתקיימות בלא סיוע מגשר) וממילא אין בהוראת החוק כל עיגון לטענה כי קמה לנפגע העבירה זכות שכזו כאשר המו"מ מתנהל בסיועו של מגשר.

27. יתר על כן, הטענה כי גישור פלילי פוגע בזכויות המוקנות בחוק זכויות נפגעי עבירה הועלתה זה מכבר בפני בית משפט זה במסגרת ע"9 8417/13, ונדחתה לגופה. אגב כך קבע השופט נ' הנדל, את הדברים הבאים:

"המחוקק יצר בסעיף 17 הסדר מפורט. נקבע כי נפגע עבירה מין או אלימות חמורה (כבעניינו) זכאי לקבל מידע לגבי האפשרות שהתביעה תגיע עם הנאשם להסדר טיעון, וכן לגבי פרטיו של הסדר הטיעון המתגבש. כמו כן זכאי נפגע העבירה להביע עמדתו בעניינים אלו לפני רשויות התביעה. ודוק: המחוקק לא העניק לנפגע העבירה זכות להיות נוכח בישיבות שמקיימת הפרקליטות עם הנאשם וסנגוריו, במהלכן נידון הסדר הטיעון. במילים אחרות: הזכות לעדכון איננה מקנה לנפגע העבירה זכות לנוכחות. אזכיר גם כי מהודעת המדינה עולה שהיא נוהגת לעדכן את נפגע העבירה בפרטי ישיבות הגישור שהתקיימו. נדמה כי בכך התמלאו דרישות המחוקק. משזהו המצב, אינני רואה עיגון בדין לדרישת המערער לאפשר לו בנוסף להיות נוכח בהליכי הגישור מכוח סעיף 17 לחוק. [...]

ברם החובה לעדכן את נפגע העבירה ולשמוע את עמדתו – תישמר אף אם הוא לא יהיה נוכח בישיבות הגישור. החובה הסטטוטורית לא נפגעת, ויש לשמור עליה. (שם, פסקה 8; ההדגשה הוספה – י' כ').

28. אם כן – בפסק הדין האמור ב-ע"פ 8417/13, נקבע במפורש כי נפגע העבירה אינו ואינו אמור להיות צד להליך הגישור (ובפרט כי אין בסעיף 17 לחוק להקנות זכות לנפגע העבירה להיות נוכח בהליך כאמור).

אף על פי כן, ולמרות שמקובל על העותרת כי פסק הדין המרכזי בסוגיה הוא אכן ע"פ 8417/13, שבה ומועלית בעתירה דנן הטענה כי קורבן העבירה הוא, לכל דבר ועניין, צד להליך הגישור. לעמדת העותרת, נוהל הנשיאה שפורסם בשנת 2021 "פתח מחדש" את הסוגיה, ומצדיק הידרשות נוספת לטענות שנדחו זה מכבר ב-ע"פ 8417/13.

אין בידי לקבל טענה זו. נוהל הנשיאה אינו משנה את הקביעות שב-ע"פ 8417/13, אלא מאמץ את שנקבע בפסק הדין. ברי כי ההלכה שנקבע ב-ע"פ 8417/13 שרירה וקיימת.

אמנם בית משפט זה אינו כבול לתקדימיו, אך יש בקיומה של הלכה כאמור כדי ליצור משוכה גבוהה בפני העותרת, משוכה שהעותרת לא הצליחה לעבור.

29. לצד זאת, גם לגופם של דברים, אין בידי לקבל את טענת העותרת כי יש לראות בנפגע העבירה "צד" להליך הגישור הפלילי והדברים שנפסקו ב-ע"פ 8417/13 מקובלים גם עליי.

הלכה היא כי קורבן העבירה איננו צד להליך הפלילי (וראו: ע"פ 2393/06 חמוד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (20.11.2007) (להלן: עניין חמוד); רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל פ"ד נו(3) 418, 439 (2002)); ואף העותרת מסכימה לכך (סעיף 52 לעתירה). כפי שהובהר לעיל, הגישור הפלילי הוא הליך מקדמי להליך הפלילי (ואף העיגון החוקי לגישור הפלילי הוא הסעיף העוסק בהליכים מקדמיים בהליך הפלילי – סעיף 143א לחסד"פ). ברי כי מי שאינו צד להליך הפלילי, אינו יכול להיות צד להליך המקדמי כאמור. אשר על כן, ועל אף המקורות השונים עליהם מנסה העותרת להסתמך (אשר עוסקים, רובם ככולם, בגישור אזרחי), אין כל בסיס לטענה כי קורבן העבירה הוא צד להליך הגישור הפלילי.

30. יצוין כי מועלית בעתירה טענה חוקתית שלפיה נוהל הנשיאה פוגע, כביכול, בזכויות יסוד על פי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. טענה זו נטענה בכלליות וללא כל תשתית משפטית, באופן שאינו מאפשר להתייחס לה בצורה עניינית (ראו, מיני רבים: בג"ץ חברת שוזפו סחר בע"מ נ' ראש הממשלה, פסקה 3 (16.4.2020)). כך, העותרת אינה

מפרטת בעתירה מה הן אותן זכויות יסוד חוקתיות שלטענתה נוהל הנשיאה פוגע בהן, ודומה שלא בכדי.

ניגוד עניינים

31. כמפורט לעיל, העותרת מעלה בעתירה טענות למניעות ביחס לשופט המגשר קולה, וכן ביחס לראש בית-הדין בהליך הפלילי, השופטת הלמן; אשר מכהנים שניהם בבית המשפט המחוזי בנצרת (במחוז צפון).

העותרת מבססת טענה זו על ההנחה העובדתית כי בעת ששימש כשופט מגשר בגישור הפלילי מושא ההליך דנן, היה השופט קולה מועמד להתמנות לשופט בבית המשפט העליון; וכי בעת מתן פסק הדין הייתה השופטת הלמן מועמדת להתמנות לנשיאת בית המשפט המחוזי בנצרת. לטענת העותרת, השופטים הנ"ל היו מנועים על כן מלשבת בעניין מושא העתירה דנן, משום שקידומם כאמור היה תלוי, בין היתר, בחוות דעת שנמסרות מטעם ועד מחוז חיפה, עליהן אמונה, לפי הנטען, ב"כ הנאשם מתוקף תפקידה כיו"ר המחוז.

טענות אלו דינן דחייה, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית – כפי שיבואר להלן.

32. אשר לשופט קולה – טענתה של העותרת מבוססת על שתי הנחות יסוד מוטעות:

הנחת יסוד מוטעית ראשונה – כי השופט קולה היה מועמד לקידום לבית המשפט העליון בעת ששימש כשופט מגשר בהליך מושא העתירה דנן. למעשה, במועד שבו שימש השופט קולה כשופט מגשר בהליך הפלילי מושא עתירה זו (ישיבת הגישור הראשונה נערכה ביום 27.10.2021), שמו כלל לא נכלל ברשימת המועמדים אשר הייתה מונחת באותה העת על שולחן הוועדה לבחירת שופטים, לקראת הישיבה שהתקיימה ביום 23.11.2021 (ראו פרסום ברשומות מיום 30.9.2021: הודעה לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), י"פ התשפ"ב 267, 268).

הנחת יסוד מוטעית שנייה – כי ועד מחוז של לשכת עורכי הדין מביע עמדתו לגבי מינויים לבית המשפט העליון. כעולה מהוראות סעיף 9(5)(א) לכללי השפיטה (הוועדה לבחירת שופטים), חוות דעת של ועד מחוז לשכת עורכי הדין אינה נדרשת בעניין מינויים לבית המשפט העליון. לפי סעיף זה, חוות דעת מטעם ועדי המחוז של לשכת עורכי הדין יוגשו לוועדה לבחירת שופטים רק ביחס למועמדים המיועדים להתמנות לאותו מחוז

שיפוט, ומועמדים אלו בלבד. דהיינו – רק לגבי מועמד שמבקש להתמנות לכהונה כשופט בבית משפט המצוי במחוז חיפה, תוגש חוות דעת מטעם ועד מחוז חיפה של לשכת עורכי הדין.

33. אשר לשופטת הלמן – השופטת הלמן אכן התמנתה לנשיאת בית המשפט המחוזי בנצרת ביום 1.3.2022, כארבעה חודשים לאחר מתן פסק הדין בהליך מושא העתירה דנן. אלא שגם בעניין מינוי זה, לא נדרשת חוות דעת של ועדי מחוז לשכת עורכי הדין: על פי סעיף 9(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), הליך בחירת נשיאי בית המשפט המחוזי נעשה שלא במסגרת הוועדה לבחירת שופטים, אלא בהחלטה של שר המשפטים ובהסכמת נשיאת בית המשפט העליון (ראו לעניין זה: הוראות נוהל של מנהל בתי המשפט 1-2016 "נוהל מינוי נשיא" (2.2.2022)). לכן, אין כל רלוונטיות להוראות סעיף 9(5)(א) לכללי השפיטה (הוועדה לבחירת שופטים), אשר מכוחו מונחות חוות דעת מטעם ועדי המחוז בלשכת עורכי הדין על שולחן הוועדה לבחירת שופטים, לגבי המועמדים הרלוונטיים.

לצד האמור, יש לציין כי ממילא השופטת הלמן מכהנת כנשיאה בבית משפט במחוז צפון, בעוד ב"כ הנאשם היא יו"ר ועד מחוז חיפה של לשכת עורכי הדין, וברי כי מדובר בשני מחוזות שונים.

מן האמור עולה כי אין כל יסוד לטענת העותרת כי השופטים היו תלויים, במידה כזו או אחרת, בחוות דעת מטעם המחוז בו מכהנת ב"כ הנאשם כיו"ר.

די באמור לעיל כדי לדחות את טענות העותרת בדבר ניגוד עניינים ומניעות.

34. למעלה מן הצורך אעיר, כי גם לו מבחינה עובדתית היה יסוד לטענת העותרת, דהיינו – שחוות דעת מטעם ועד מחוז חיפה של לשכת עורכי הדין הייתה נדרשת לעניין מועמדותם של השופטים הנ"ל למינוי כזה או אחר – אין בכך, לטעמי, כדי להקים ניגוד עניינים ומניעות.

קבלת טענתה של העותרת לעניין זה תיצור מצב בלתי נסבל, שלפיו מינויו של עו"ד לתפקיד בכיר בוועד מחוז של לשכת עורכי הדין, יביא לכך שהוא (ולטעמה של העותרת גם כל יתר עורכי הדין במשרדו) לא יוכל להופיע בערכאות באותו מחוז, ואף במחוזות נוספים, אלא בפני שופטים שמועמדותם לקידום הוסרה מהפרק לחלוטין. טענה כזו לא ניתן לקבל.

המחוקק נתן דעתו לעניין ניגוד עניינים שעלול להתעורר בשל מועמדותם של שופטים לקידום, וזאת במסגרת סעיף 53א לחוק לשכת עורכי הדין. סעיף זה אוסר על עורכי דין החברים בוועדה לבחירת שופטים (ועליהם בלבד) לייצג בערכאות שיפוטיות. בבית משפט זה נקבע זה מכבר כי הסעיף "משקף את הגבול שהציב המחוקק לחשש מפני ניגוד עניינים" (בג"ץ 10145/17 שינדלר נ' שרת המשפטים (23.1.2018)).

על כן, אין מקום, לטעמי, להרחיב איסור זה גם בנסיבות הנטענות על ידי העותרת.

35. יצוין כי טענה דומה לטענה הנטענת על ידי העותרת דנן הועלתה בעניין ע"א 2132/15 דימי להגנת הצומח והסביבה בע"מ נ' רז (28.4.2015). המערערת שם טענה כי יש לפסול את שופטת בית משפט השלום מלדון בתיק מושא הערעור, בשל החשש למשוא פנים נוכח העובדה שיו"ר לשכת עורכי דאז ייצג בתיק, בעוד השופטת הייתה מועמדת לקידום לכהונה בבית המשפט המחוזי. כך נקבע בעניין דימי:

"יש בבקשה כדי להטיל דופי, ללא סיבה וללא הצדקה, בחברי הוועדה מטעם לשכת עורכי הדין ובשופטת כאחת. המחשבה שחברי הוועדה לבחירת שופטים יצביעו בעד שופט פלוני משום שהחלטותיו הן 'לטובת' המתדיין המיוצג על ידי משרדו של עורך דין נווה, היא מחשבה המייחסת לשניים שיקולים זרים ולא עניינים. [...] יש לזכור כי בהעדרו של חשש ממשי למשוא פנים, פסילת שופט מלשבת בדין אינו צעד של מה בכך, הפוגע בתקינות ההליכים השיפוטיים ועלול להאריך את הטיפול בהם שלא לצורך" (שם, בפסקאות 9-10).

והדברים יפים גם לענייננו, בשינויים המחויבים – ההנחה כי חוות דעת מטעם גורם מסוים בלשכת עורכי הדין לגבי שופט פלוני, תושפע מכך ששופט פלוני פוסק לטובת לקוח של אותו הגורם, מטילה דופי בצדדים המעורבים, ללא כל הצדקה (במיוחד שכך כאשר השופט משמש כמגשר, קרי כגורם המסייע לצדדים להגיע להסכמה ביניהם, ללא כל יכולת הכרעה משל עצמו).

36. בשולי פרק זה, מצאתי לנכון להתייחס גם לניסיון להטיל דופי בשופט קולה בשל ביקורת שמתח בית משפט זה, בשבתו כערכאת ערעור, על פסק דין שנתן בעניין אחר. בלשון מאופקת ייאמר: טענה זו מוטב שלא הייתה נטענת. במקרה אחר הייתי מוצא מקום להבהיר עד כמה לדעתי לא ראוי ואף חמור טיעון מסוג זה. אולם, הואיל ועניינה הכללי של העתירה הוא בזכויות נפגעי עבירה, עניין שהנני רואה אותו כבעל חשיבות רבה, המצדיק רגישות מיוחדת – בחרתי שלא להרחיב בדברים.

37. העותרת מעלה בעתירתה שלל טענות בנוגע לפגמים שנפלו לטענתה בהליך, ובהם: לא הוצגה התנגדותה של העותרת בפני המותב טרם אושר הסדר הטיעון; לא ניתנה לעותרת האפשרות לעיין בכתב האישום המקורי או בכתב האישום המתוקן (בהתאם לסעיף 9 לחוק זכויות נפגעי עבירה); לא הומצא לעותרת עותק מפסק הדין במועד; לא נערך תסקיר נפגע עבירה; לא נערך תסקיר לנאשם; לא נערכה הערכת מסוכנות מינית; לא התאפשר לעותרת להעיד; וטענות נוספות.

בגדרי טענות אלו, מבוקש למעשה כי נורה על ביטולו של פסק דין חלוט, במסגרתו אומץ הסדר הטיעון בין הצדדים, על בסיס טענות לפגמים דיוניים שנפלו בהליך.

38. בהקשר זה, נפסק, זה מכבר, כי סעד של ביטול פסק דין חלוט, בשל פגם שנפל בהליך, הוא סעד קיצוני, "חריג שבחריגים", שלא יינתן בנקל. כך, למשל, בעניין גרינשפון, שניסבותיו היו מרחיקות לכת (שם המדינה הודתה כי הסדר הטיעון שנידון היה שגוי מיסודו):

"אנו מצויים כיום בשלב שבו כבר הוכרע הדין, פסק הדין הפך חלוט, וגזר הדין בוצע בחלקו. בנסיבות אלה, השאלה המרכזית הנשאלת היא אם נפל בהליך פגם בעוצמה כזו שתצדיק שימוש בסעד קיצוני, חריג שבחריגים, של ביטול ההליך כולו. הקריאה לפתוח מחדש את ההליך הפלילי לאחר שהסתיים ופסק הדין הפך חלוט פוגעת בעקרון סופיות הדיון. זהו אחד העקרונות היסודיים של משפטנו. עקרון סופיות הדיון נועד להבטיח שיהא סוף-פסוק להתדיינות המשפטית, ושתהא נקודה בה יכולים נאשמים להניח שחרב המשפט הפלילי אינה מונפת עוד מעל ראשם." (בג"ץ 681/12 גרינשפון נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סה(3) 821, 832 (2012) (להלן: עניין גרינשפון)).

בהינתן אמת מידה מחמירה זו, ודאי (ובבחינת "קל וחומר") שהמקרה דנן אינו נמנה על המקרים החריגים אשר מצדיקים מתן סעד כאמור. כפי שצוין לעיל, בעניין גרינשפון המדינה הודתה, בצעד חריג, בכך שנפל פגם מהותי בהסדר הטיעון – ואף על פי כן נקבע כי אין מדובר באותו פגם "חריג שבחריגים" אשר מצדיק את ביטול ההליך כולו. ביישום לענייננו, גם אם הפגמים להם טוענת העותרת היו מתבררים כנכונים (וכפי שיבוא להלן, אינני סבור כך), הרי שאין בהם כדי להצדיק את הסעד הקיצוני אותו מבקשת העותרת – ביטול פסק הדין.

39. די באמור לעיל על מנת לדחות את מרבית הטענות המנויות לעיל. עם זאת, ומתוך החשיבות שאני רואה בשמירת זכויותיהם של נפגעי עבירה, מצאתי לנכון לפרט את הסעדים המבוקשים בעתירה לעניין הפגמים הדיוניים שנטען כי נפלו בהליך, ולפרט בקצרה את הטעמים לדחייתם:

40. ראשית, התבקש כי בית המשפט יורה למשיבה 1: "לחדול מהפרקטיקה של הסתרת כתב אישום פלילי מקורי או מתוקן ולהציגו למתלוננות או ב"כ מטעמה בזמן אמת ובטרם יוגש לבית משפט"; וכן: "ליתן למתלוננת העתק הכרעת הדין וגזר הדין מייד עם המצאתם למשיב 1 ולנאשם גם במקרה הרשעה וגם במקרה של זיכוי".

אשר להמצאת עותקים מכתב אישום, הכרעת דין וגזר דין – ההליך דנן התנהל בדלתיים סגורות. משכך ובהתאם לסעיף 70(א) לחוק בתי המשפט, נדרש אישור בית המשפט על מנת להמציא עותק מפסק הדין. מעיון בתיק "נט המשפט" עולה כי העותרת פנתה לפרקליטה המטפלת בתיק בעניין זה, ובהתאם הוגשה בקשה לבית המשפט, מטעם הפרקליטות, ביום 22.11.2021, כי תותר המצאת פסק הדין וכתב האישום המתוקן לעותרת. למחרת היום, בית המשפט נעתר לבקשה, וכפי שעולה מתגובת המדינה – החומרים הועברו לידי ב"כ העותרת עוד באותו היום (23.11.2021). לעניין זה, יובהר כי סעיף 15 לחוק זכויות נפגעי עבירה מתיר לנפגע עבירה להיות נוכח בדיון פלילי הנערך בדלתיים סגורות לפי סעיף 68 לחוק בתי המשפט, אך אין בכך כדי להקנות זכות עיון במסמכים.

לצד האמור, סעיף 9 לחוק זכויות נפגעי עבירה מקנה לנפגע העבירה זכות לעיין בכתב האישום – בכפוף לבקשת נפגע העבירה או בא-כוחו. בענייננו, כעולה מתגובת המדינה, האם או ב"כ העותרת לא עיינו בכתב האישום המתוקן טרם ניתן פסק הדין, וזאת משלא ביקשו לעיין בו. עם זאת, יודגש כי המתווה שהוצע בהסדר הטיעון, לרבות אופן תיקונו של כתב האישום, הוסברו לאם וב"כ העותרת במספר הזדמנויות (בפגישה עם פרקליטת המחוז ובפגישה עם השופט המגשר), ועל כן הדבר היה ידוע להן.

אשר לכתב האישום המקורי. כעולה מתגובת המדינה, ביום 16.8.2021 התקיימה פגישה בין ב"כ העותרת דאז לבין נציגת הפרקליטות, ובמסגרת זו הותר לו, לבקשתו, לעיין בכתב האישום המקורי. כמו כן, ביום 16.12.2021 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת העותרת לפתיחת דלתות בהליך, והתיר את העברת כתב האישום המקורי והפרוטוקולים בהליך לעיון העותרת, תוך שנאסר פרסום כל פרט שעלול להביא לזיהויה.

אגב כך אציין כי הטענה בדבר זכותו של נפגע עבירה לעיין בכתב האישום לפני הגשתו אינה מעוגנת בדין. יחד עם זאת יכולים כמובן ב"כ המאשימה לעשות כן באם הינם מוצאים לנכון ולמועיל לעשות כן.

41. שנית, התבקש כי בית המשפט יורה למשיבה 1: "ליתן פרק זמן סביר של 30 ימים למתלוננת לוודא כי אין בהכרעת הדין וגז"ד פרט העלול לזהותה בניגוד להוראות סעיף 352 לחוק העונשין".

בקשה זו לסעד אינה ברורה כלל ועיקר. כאמור לעיל, ההליך דנן התנהל בדלתיים סגורות. בהתאם, פסק הדין שניתן ביום 10.11.2021 לא פורסם, ומכאן שגם לא פורסמו פרטים מזהים בקשר לעותרת. העותרת היא שהגישה, ביוזמתה, ביום 17.11.2021, "בקשה להתרת פרסום ההחלטה ופתיחת הדלתות על ההליך תוך שמירת חסיון פרטים מזהים של הקטינה". המדינה הסכימה לבקשה זו, ובלבד שיאסר פרסום כל פרט שיש בו כדי לזהות את העותרת. בהחלטה מיום 16.12.2021 התקבלה בקשת העותרת לעניין פתיחת הדלתות, תוך שנפסק כי: "נאסר פרסום כל פרט שעלול להביא לזיהוי הקטינה, נפגעת העבירה, בכלל זה שמה של אמה של הנפגעת ושמו של [הנאשם]". משאלו הם פני הדברים, לא ברור על מה מלינה העותרת לעניין זה.

42. שלישית, התבקש כי בית המשפט יורה למשיבה 1: "לוודא נוכחות המתלוננת או נציג מטעמה בכל הדיונים בהליך ובכלל זה בכל הדיונים במסגרת הליך גישור פלילי".

טענה זו נידונה בהרחבה לעיל, ואין מקום לשוב על הדברים. בקצרה יוזכר כי חוק זכויות נפגעי עבירה אינו מקנה לנפגע העבירה זכות להיות נוכח בישיבות הגישור הפלילי; וכן כי נפגע העבירה אינו צד להליך הגישור כאמור.

43. רביעית, התבקש כי בית המשפט יורה למשיבה 1: "לוודא כי במכלול השיקולים המקצועיים אם לחזור מכתב האישום או להגיע להסדר טיעון – לא ישקל לעולם שיקול כלכלי של איום הנאשם בתביעה כספית כלפי המדינה ומדובר בשיקול זר".

לעניין זה, טוענת העותרת כי בפגישה שנערכה ביום 8.11.2021 בין האם, ב"כ העותרת, ונציגי הפרקליטות, ציינה הפרקליטה המטפלת בתיק כי: "אנחנו נפסיד במיליון אחוז זה תיק שהולך לזיכוי בוודאות ולא ניקח את הריזיקה והמדינה תצטרך לשלם לו פיצויים על הזמן שישב במעצר". לטענת העותרת, בדברים אלו יש ללמד על שיקול זר כספי-אזרחי ששקלה הפרקליטות בתהליך קבלת ההחלטות באשר להגעה להסדר טיעון עם הנאשם, ויש על כן לפסול את הסדר הטיעון.

אין בידי לקבל טענה זו.

מהציטוט המיוחס בעתירה לפרקליטה המטפלת בתיק, עולה כי הפרקליטה סברה שאין סיכוי סביר להרשעת הנאשם ככל שינוהל הליך פלילי לגופו. כעולה מיתר החומר בתיק (וכן מעמדת השופט המגשר), עמדה זו הייתה מבוססת על הקשיים הראייתיים בתיק. מדובר אם כן בהפעלת שיקול דעת ענייני וסביר בנסיבות, ואין באמירה הנוספת לעניין "השיקול הכספי", גם אם נאמרה בפגישה כפי שנטען, כדי לשנות מהאמור.

לעניין זה, לא למותר לציין את ההלכה המושרשת שלפיה לרשויות התביעה מסור שיקול דעת רחב בכל הנוגע לניהול ההליך הפלילי, לרבות החלטות על פנייה להליך של גישור פלילי ועל גיבוש הסדר טיעון (בג"ץ 3237/21 אלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (30.5.2021); בג"ץ 4595/11 יגרמן נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (5.7.2011)). בית משפט זה לא ייטה להתערב בשיקול דעת זה, אלא במקרים חריגים של חוסר סבירות קיצוני או עיוות מהותי (בג"ץ 6711/16 מנשרוב נ' פרקליטות מחוז תל אביב, פסקאות 19-20 (9.11.2016)). המקרה דנן אינו נמנה על מקרים חריגים אלו.

44. חמישית, התבקש כי בית המשפט יורה למשיבה 1: "לוודא כי יוצגו לפני המתלוננת כלל הטיעונים והנימוקים מדוע הוחלט על הסדר טיעון וליתן לה 'זכות טיעון' בעל פה או בכתב בטרם יוגש הסכם גישור או הסדר טיעון לאישור בית המשפט"; וכן: "אם מתנגדת המתלוננת כמו כאן – להסכם הגישור / הסדר הטיעון, יש לאפשר לה או לב"כ מטעמה להתייצב בבית המשפט ולהציג את טענותיה בנפש חפצה ובלב פתוח".

כפי שפורט בהרחבה לעיל, זכותו של נפגע עבירה להביע עמדתו להסדר טיעון מתגבש מעוגנת בסעיף 17 לחוק זכויות נפגעי עבירה. אין בהפניית ההליך לגישור פלילי כדי לפגוע בזכות זו, אשר שמורה לנפגע העבירה ככל שההליך הגישור מניב פירות ומתגבש בגדרו הסדר טיעון בין המדינה לנאשם. גם לעניין זה, חזקה על הפרקליטות כי נוהגת היא על פי חובותיה בדין. לעניין זה נפסק כי: "על התביעה לשמוע – בלב פתוח ובנפש חפצה – את עמדתו של נפגע העבירה בהתייחס לאפשרות זו, ובמיוחד, להתרשם מנקודת השקפתו – כנפגע וכמתלונן – על העניין" (בג"ץ 5961/07 פלוני נ' פרקליטות המדינה, פ"ד סב(3) 206, 228 (2007)). כמו כן, מוטלת חובה אף על בית המשפט המחוזי, בטרם אישור הסדר טיעון כאמור, לוודא כי זכויות נפגעת העבירה קוימו כדין (סעיף 144א(ז) לחסד"פ וסעיף 17(ד) לחוק זכויות נפגעי עבירה).

בהינתן ההסדרה המפורשת בחוק, אין מקום להיעתר לסעד המבוקש.

45. אשר על כן – טענות העותרת במישור העקרוני דינן דחייה. אפנה כעת לבחון את עניינה הפרטני של העותרת.

46. במישור הפרטני, טוענת העותרת כי הופרו הזכויות המוקנות לה מכוח חוק זכויות נפגעי עבירה.

כפי שיבואר להלן, מהחומר שבפניי עולה כי עד לשלב הדיון לאישור הסדר הטיעון, זכויותיה של העותרת על פי חוק קוימו כנדרש (בהתאם לסעיף 18(ב) לתקנות זכויות נפגעי עבירה, התשס"ב-2018)).

לאורך כל ההליך המשפטי, הפרקליטה המטפלת בתיק עמדה בקשר רציף עם האם וב"כ העותרת דאז. פרטי הסדר הטיעון הובאו לידיעת האם וב"כ העותרת, ואלה נפגשו עם הפרקליטה המטפלת בתיק ואף עם פרקליטת המחוז, ביום 8.11.2021, והביעו התנגדותם. אף מעבר לכך, האם וב"כ העותרת נפגשו גם עם השופט המגשר (ביום 1.11.2021) אשר הציג להם את הסדר הטיעון המתגבש ואת הטעמים לגיבושו. זאת, על אף שבהתאם לנוהל הנשיאה, אין כל חובה כי השופט המגשר יעמוד בקשר עם נפגע העבירה, והדבר נתון לשיקול דעתו (סעיף 20 לנוהל הנשיאה).

לעניין זה, למותר לציין כי הזכות להביע התנגדות להסדר טיעון מתגבש, אינה מקנה לנפגע העבירה זכות וטו, ושיקול הדעת נתון לרשויות התביעה (ראו, מיני רבים: בג"ץ 663/21 פלוני נ' פרקליטות מחוז צפון – פלילי, פסקה 10 (30.11.2021)).

47. לאחר שהצדדים הגיעו להסדר טיעון מוסכם, שוחחה נציגת הפרקליטות עם ב"כ העותרת דאז ביום 9.11.2022, ובמהלך שיחה זו ביקש כי תפנה אל אם העותרת ישירות לקבלת עמדתה הסופית להסדר. מכיוון שלמחרת היום היה קבוע דיון הוכחות בהליך העיקרי, הוחלט כי הסדר הטיעון יוצג לאישורו של בית המשפט בהזדמנות זו (ביום 10.11.2022), ובקשה כאמור הוגשה ביום 9.11.2022. בבוקר יום הדיון שוחחה נציגת הפרקליטות עם האם והבהירה לה את פני הדברים. כעולה מתגובת המדינה, בשיחה זו הבהירה האם את התנגדותה להסדר וציינה כי בכוונתה להחליף ייצוג. במעמד הדיון שהתקיים, כאמור, באותו היום – אושר הסדר הטיעון וניתן פסק הדין.

נראה כי בהשתלשלות דברים זו נפלה תקלה מסוימת, בכך שדבר הצגת הסדר הטיעון במהלך הדיון ביום 10.11.2022 הובא לידיעת האם רק באותו הבוקר. עניין זה, הקשה, לכל הפחות, על העותרת, לעמוד על זכותה להיות נוכחת בדיון לפי סעיף 15 לחוק זכויות נפגעי עבירה. על אף האמור, בהינתן ההלכה בעניין גרינשפון, בוודאי שאין מדובר בתקלה אשר מצדיקה את ביטול פסק הדין.

48. אשר לזכויותיה של העותרת על פי סעיף 17 לחוק – אלו קוימו כהלכה, בהינתן שסעיף זה אינו מקנה לעותרת זכות להביע עמדתה בפני בית המשפט במעמד הדיון בהסדר הטיעון. התנגדותה של האם הובאה לידיעת בית המשפט בדיון ביום 10.11.2022 כעולה מהפרוטוקול; ועל כן ההתנגדות עמדה לנגד עיניו של בית המשפט טרם קבלת ההחלטה. במסגרת הדיון האמור הובהר לבית המשפט כי האם (בשם העותרת) הביעה התנגדותה להסדר הטיעון המתגבש טרם שהבשיל להסדר סופי, וכי ההתנגדות נלקחה בחשבון במסגרת השיקולים – ובכך עמד בית המשפט בחובתו על פי סעיף 17(ד) לחוק זכויות נפגעי עבירה, וסעיף 143א(ז) לחסד"פ.

זכות ערעור או עתירה לבג"ץ?

49. טענה נוספת המועלת בעתירה היא כי יש להכיר בזכות ערעור של נפגעי עבירה על פסק דין הפלילי, ככל שהופרו זכויותיהם במסגרת הליך גישור פלילי. יובהר כי במסגרת הערעור הפלילי שהגישה לבית משפט זה (ע"פ 8351/21), ואשר נמחק על הסף, העותרת ערערה על "שורת ההפרות של זכויותיה", ולא על הכרעת הדין לגופה (סעיף 130 לעתירה).

כאמור, הערעור הפלילי שהגישה העותרת נמחק על הסף בפסק דינה של הרשמת ש' עבדיאן מיום 2.2.2022, ב-ע"פ 8351/21. במסגרת פסק הדין, עמדה הרשמת על כך שחוק זכויות נפגעי עבירה, ובפרט סעיף 17 לחוק, אינו מקנה זכות לנפגע עבירה להגיש ערעור על פסק הדין בהליך הפלילי (ראו פסקאות 7-10 לפסק הדין ב-ע"פ 8351/21).

50. הטענות בעתירה לעניין המסלול הדיוני המתאים, הן למעשה טענות ערעוריות על פסק דינה של הרשמת. אלא שהעותרת לא נקטה בהליך הדיוני המוקנה לה בדיון להשגה על פסק הדין האמור, בכך שלא הגישה ערעור על פסק דינה של הרשמת לפי סעיף 96(ה) לחוק בתי המשפט. במקום זאת, בחרה העותרת להגיש עתירה לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, במסגרתה העלתה את הטענה הדיונית, לצד שלל טענות אחרות לגופם של דברים. בעשותה כן, נראה כי השלימה עם האמור בפסק דינה של הרשמת, וכפי שיובהר להלן, אימצה את המסלול הדיוני החלופי שנזכר בפסק הדין ב-ע"פ 8417/13.

על אף שניתן היה לדחות את הטענות לעניין זכות הערעור מהטעם הנזכר לעיל, ומטעם זה בלבד, דומה כי יש טעם להבהיר את הדין בכל הנוגע לעניין זה – ולכך אפנה עתה.

51. תחילה ראוי להדגיש: הסוגיה דנן עניינה במסלול הדיוני להשגה על פגיעה בזכויות נפגע עבירה המוקנות לו בחוק. זאת, להבדיל מטענות שעניינן חוסר שביעות רצון מהחלטות הניתנות במהלך ההליך הפלילי, בכל הקשר אחר, לרבות חוסר שביעות רצון מתוצאתו.

נקודת המוצא לדיון בעניין זה היא ההלכה שלפיה "חוק [זכויות נפגעי עבירה] איננו הופך את נפגע העבירה לבעל-דין בהליך הפלילי" (רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418, 439 (2002); עניין חמוד, פסקה 5; ע"פ 8417/13, פסקה 4; ע"פ 2018/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-11 (7.5.2020)).

ברם, חוק זכויות נפגעי עבירה מקנה זכויות מסוימות לנפגע העבירה, גם בקשר להליך הפלילי עצמו. אשר לזכויות אלו, המוקנות לנפגע העבירה בדין, ולהן בלבד, ראוי להשיב לשאלה בדבר הערכאה בפניה זכאי נפגע העבירה להעלות את טענתו כי זכויותיו לא כובדו.

52. ועוד הערה מקדימה: שאלת הדרך הדיונית המתאימה להעלאת טענות מטעם נפגע העבירה, בדבר פגיעה בזכויותיו כנפגע עבירה, לא זכתה להתייחסות מעמיקה בדיון שנתקיים במסגרת העתירה דנן.

כמו כן וכפי שהובהר לעיל, השאלה אינה טעונה הכרעה בנסיבות דנן.

53. לעמדתנו, אותה יש לקרוא בכפוף לאמור לעיל, הדרך הדיונית המתאימה להעלאת טענות מטעם נפגע העבירה, בדבר פגיעה בזכויותיו כנפגע עבירה, היא כדלקמן:

(-) טענות להפרת זכות של נפגע עבירה בקשר להליך הפלילי עצמו – על נפגע העבירה לפנות בבקשה מתאימה לבית המשפט הדן בהליך העיקרי, ועל ההחלטה תהא מוקנית לו זכות ערעור. זאת, בהתאם לכלל שהותווה ב-בש"פ 658/88 חסן נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(1) 670, 694 (1991) (להלן: עניין חסן): "צד אינו רק מי שעל-פי המסמכים הפורמאליים הוא בעל דין. צד הוא גם מי שנתקיים בעניינו הליך אשר הכריע בדבר זכותו 'ההופלדיאנית' (שם, עמ' 694). ניתן להקביל זאת גם, למשל, לזכות המוכרת של עיתונאי, המבקש לפתוח את דלתות ההליך, לפנות בבקשה לערכאה הדיונית. העיתונאי אמנם אינו בעל דין בהליך, אך מתאפשר לו להגיש בגדרי ההליך בקשה לפתיחת דלתות כאמור, ואף ניתנת לו זכות ערעור על ההחלטה (עניין חסן, עמ' 694-695; בש"פ 3262/18 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל (24.5.2018)).

(-) זכויות המוקנות לנפגע העבירה מחוץ להליך המשפטי, במישור שבין נפגע העבירה לפרקליטות – על נפגע העבירה לפנות לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק (על פי סעיפים 15(ג) ו-15(ד) לחוק יסוד: השפיטה).

למסקנה האמורה יש אף טעם מעשי: למצער, במרבית המקרים, הצורך בהתערבות שיפוטית באשר לשמירה על זכויות נפגע העבירה יתעורר לפני סיום ההליך הפלילי ומתן פסק הדין. לכן, זכות הערעור הקלאסית, הניתנת בסיום ההליך, אינה אפקטיבית להגנה על זכויותיו של נפגע העבירה, ולרוב הטענות תהפוכנה, בשלב הערעור, לתאורטיות (והדברים אמורים ביתר שאת לנוכח ההלכה בעניין גרינשפין).

54. ואבקש לחזור ולהדגיש: אין מדובר בטענות של נפגע עבירה לגופו של ההליך הפלילי, לרבות טענות לגבי הכרעת הדין או גזר הדין לגופם של דברים; טענות נגד הסדר טיעון בין המאשימה לנאשם; או טענות לעניין קצב שמיעת ההליך. בעניינים מעין אלו, נפגע העבירה איננו צד להליך ולא נפגעת זכות המוקנית לו (ראו: עניין חמוד, פסקה 6; בג"ץ 625/18 בונדרנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 17 לחוות הדעת של השופטת ד' ברק-ארז (5.7.2018)).

כמו כן וכפי שנפסק לא פעם בבית משפט זה, חוק זכויות נפגעי עבירה אינו מקנה זכות ערעור על פסק הדין בהליך הפלילי; ולעניין זה, מקובלים עליי נימוקיה של הרשמת ש' עבדיאן בפסק הדין ב-ע"פ 8351/21.

המסלולים הדיוניים עליהם עמדתי לעיל מוגבלים, כפי שהודגש, לטענה לפגיעה בזכויותיו בדין של נפגע העבירה.

סוף דבר

55. בהינתן הטעמים המפורטים לעיל, סבורני כי דין העתירה להידחות. בנסיבות העניין, אציע לחברותיי כי לא נעשה צו להוצאות.

ש ו פ ט

השופטת י' וילנר:

1. אני מסכימה לפסק-דינו של חברי, השופט י' כשר, כפוף לאמור להלן:

2. אין בידי להצטרף לעמדתו של חברי, שהובעה למעלה מן הצורך, בנוגע לדרך הדיונית המתאימה להעלאת טענות להפרת זכות של נפגע עבירה בקשר להליך הפלילי. ההכרעה בסוגיה זו אינה נדרשת לענייננו, ולפיכך אני סבורה כי ראוי להותירה למקרה המתאים (אשר לקושי הטמון בהכרעות שיפוטיות תיאורטיות, שלא אגב מקרה קונקרטי, ראו בג"ץ 5969/20 שפיר נ' הכנסת, פס' 5 לפסק-דינו של השופט נ' סולברג (23.5.2021)).

אני נוטה להסכים עם חברי כי "טענות להפרת זכות של נפגע עבירה בקשר להליך הפלילי עצמו – על נפגע העבירה לפנות בבקשה מתאימה לבית המשפט הדן בהליך העיקרי" (פס' 53 לפסק-דינו). חברי ממשיך ומציין, כי על החלטה בבקשה זו מוקנית לנפגע העבירה זכות ערעור. לטעמי, קביעה זו אינה נקייה מספקות. בנסיבות העניין, אסתפק בהצגת היבטים שונים בסוגיה הטעונים ליבון, בלי למצות את הדיון.

3. תחילה יצוין כי מקרה דומה לענייננו התעורר בעבר בבית משפט זה (ע"פ 8417/13 פלוני נ' מדינת ישראל (23.4.2014) (להלן: ע"פ 8417/13)), שם הגיש נפגע עבירה ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי אשר דחה את בקשתו להיות נוכח בישיבות הגישור הפלילי. המשיבים שם טענו כי לא עומדת לנפגע העבירה זכות ערעור על ההחלטה האמורה. בית משפט זה (השופט נ' הנדל) הביע עמדתו כי קיימים קשיים בלתי-מבוטלים בהכרה בזכות ערעור כאמור, אם כי, בסופו של דבר לא הכריע בעניין, בין היתר, בהינתן הסכמת המדינה לדיון בערעור לגופו, וכן בשל חשיבות הסוגיות שנדונו שם.

4. נקודת המוצא היא, כי זכות ערעור אינה מוקנית באופן "אוטומטי", אלא מכוננת מכוח הוראה מפורשת בחוק (ראו, מני רבים: בג"ץ 87/85 ארג'וב נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון, מב(1) 355, פס' 6 לפסק-דינו של השופט מ' שמגר (1988)); ע"פ 426/87 שוקרי נ' מדינת ישראל, מב(1) 732, פס' 2 לפסק-דינו של השופט מ' בייסקי (1988); בג"ץ 1082/02 המוסד לביטוח לאומי נ' בית-הדין הארצי לעבודה, נז(4) 443, פס' 17 (2003)).

בענייננו, זכות הערעור אינה נכללת בזכויות המפורשות שאותן העניק המחוקק לנפגעי העבירה במסגרת חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א–2001 (להלן: החוק). כמו כן, ספק אם מוקנית לנפגע העבירה זכות ערעור מכוח ההוראות הכלליות לעניין זה – הנכללות בסעיפים 41(א) ו-52(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984. בהתאם להוראות אלו, זכות ערעור מוקנית לבעלי הדין, כנגד פסק-דין של הערכאה הראשונה (ראו, מני רבים: ע"א 761/85 ליפשיץ נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה,

ראשון-לציון, מו(1) 342 (1991)). בראי האמור, ספק אם יש מקום להכיר בנפגע העבירה כבעל-דין, בכל מקרה שבו נפגעות לטענתו זכויותיו בהליך הפלילי (ראו: ע"פ 8417/13 הנ"ל, ממנו עולה כי עמדתו של השופט הנדל היא כי אין לראות בנפגע העבירה בעל-דין בהקשר דומה (פס' 4 לפסק-דינו)). אמנם בבש"פ 658/88 חסן נ' מדינת ישראל, מה(1) 670 (1991), שעליו נסמך חברי, השופט י' כשר, נקבע כי בעל-דין "הוא גם מי שנתקיים בעניינו הליך אשר הכריע בדבר זכותו 'ההופלדיאנית'" (פס' 4 לפסק-דינו של השופט א' ברק); אולם ספק אם ניתן לגזור גזירה שווה, לעניין מהותה של הזכות הנפגעת, מעניין חסן אשר עסק ב"עד סרבן" שנגזר עליו עונש מאסר מכוח פקודת בזיון בית המשפט; לכל מקרה שבו נפגע עבירה טוען לפגיעה בזכויותיו במסגרת ההליך.

נוסף על כך, יש לבחון את שאלת זכות הערעור של נפגע עבירה, על רקע הכלל שלפיו לא ניתן לערער על החלטות ביניים בהליך פלילי, ובראי תכליותיו של כלל זה (ראו עמדתו של השופט נ' הנדל, בע"פ 8417/13 הנ"ל, שלפיה הליך כאמור מהווה החלטת ביניים (פס' 4 לפסק-דינו); בג"ץ 3233/12 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פס' 4 (28.4.2013)). אמנם, בעניין חסן נקבע כי קביעתה של הערכאה הדיונית בעניינו של עד סרבן היא "פסק-דין"; אולם גם בהקשר זה, ספק אם ניתן ללמוד בהכרח מהמסקנה שם, לכל מקרה שבו מכריע בית המשפט ביחס לבקשתו של נפגע עבירה, הטוען לפגיעה בזכויותיו בקשר להליך הפלילי.

עוד אעיר, כי לטעמי, אף אם יש להכיר בזכות ערעור בהקשר הנדון, עולה השאלה אם יש לסווג את ההליך כערעור אזרחי או כערעור פלילי (ראו והשוו: בש"א 10092/17 צרניק נ' מדינת ישראל, פס' 13–15 (1.2.2018)).

5. סיכומם של דברים, שאלת זכות הערעור של נפגע עבירה ביחס להפרה נטענת של הזכויות המוקנות לו בחוק, היא שאלה מורכבת ונכבדה, ולגישתי, יש להותיר את ההכרעה בה למקרה המתאים, שבו תונח לפני בית המשפט תשתית מספקת במישור העובדתי ובמישור המשפטי.

ש ו פ ט ת

השופטת ר' רונן:

אני מסכימה לפסק דינו של חברי, השופט י' כשר.

בהתייחס להערתה של חברתי השופטת י' וילנר, הרי כפי שצוין על ידי שני חבריי – שאלת האופן הדינוני בו יכול נפגע עבירה להעלות טענות להפרת זכויותיו, לא התבררה באופן ממצה במסגרת ההליך שלפנינו. לכן אין הכרח להכריע בה. יחד עם זאת אציין בקצרה כי לטעמי יש ממש בעמדתו של חברי השופט כשר, לפיה משנפגע העבירה רשאי להעלות טענות ביחס להפרת זכויותיו בהליך הפלילי עצמו; עומדת לו גם הזכות – ככל מי שבית המשפט הכריע בזכויותיו ה"הופלדניות" – להעמיד את הכרעתו של בית המשפט גם במבחן ערכאת הערעור.

ש ו פ ט ת

הוחלט לדחות את העתירה, ללא צו להוצאות, כאמור בפסק דינו של השופט י' כשר.

ניתן היום, י"ח בסיון התשפ"ג (7.6.2023).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת